

NEKROLOG – PROF. PHDR. STANISLAV KRATOCHVÍL, CSC.

(*25. srpna 1932 v Brně, †29. června 2024 v Kroměříži)

S hlubokým zármutkem oznamujeme odchod prof. PhDr. Stanislava Kratochvíla, CSc., který nás opustil ve věku 91 let.

Měla jsem tu čest ho znát 59 let. Pan profesor, kterého jsem důvěrně oslovovala Stando, byl nejen mým učitelem na fakultě a vedoucím mé diplomové práce o účincích LSD, ale také mým spolupracovníkem a dlouholetým vedoucím až do jeho odchodu do důchodu.

Prof. Kratochvíl byl nesmírně energický člověk, který se neustále přesouval v poklusu nebo na kole. Snadno navazoval přátelské vztahy, snadno nabízel tykáni a bez okolků lidi mezi sebou představoval. Měla jsem s ním příležitost cestovat do Polska a západního Německa, kde jsme na kongresu tančili na hudbu k poslechu. V Gruzii jsem mu vyměňovala víno za minerálku v době, kdy jako tamada* vzletně řečnil. Mluvil několika jazyky, i když jeho výslovnost nebyla vždy dokonalá, a z každého tance dokázal udělat polku. Absolvovali jsme spolu dva kurzy tanečních pro dospělé, kam měl původně chodit se svou dcerou. Rád s námi chodil na běžky a s grácií mazal skluznice různými barvami vosků s vysvětlením, že dolů to nemusí svištět a nahoru aby se mu šlo dobře.

Byl apolitický, avšak jako vedoucí pracovník nestraník musel absolvovat VUML. Vynikal jako eklektik, který dokázal čerpat z různých psychoterapeutických škol to nejlepší pro své pacienty. Vždy mě fascinovalo, jak mohl úspěšně hypnotizovat svým vysokým hlasem a těkavými modrými očkami.

Na jeho pohřbu nás bylo mnoho, ale kdyby se sečetli jeho studenti, pacienti, kterým za 60 let pomohl, a ti, kdo čerpali z jeho knih, byla by plná O₂ aréna. Prof. Kratochvíl zanechal nesmazatelnou stopu v našich srdcích a myslích. Já na něj jistě budu vzpomínat navždy.

* *Tamada je osoba, která je na tradiční gruzínské hostině supra pověřena moderováním hostiny prostřednictvím dobře načasovaných a vtipně přednesených přípitků.*

PhDr. Dobřila Hružová
PN Kroměříž
hruzova.dobřila@seznam.cz

PROFESOR PETR WEISS JUBILANTEM

V horkých letních dnech – 11. července 2024 – se dožil významného životního jubilea prof. PhDr. Petr Weiss, Ph.D., DSc., významný český klinický psycholog, psychoterapeut a sexuolog.

Profesor Weiss se narodil v roce 1954 v Levoči. V letech 1973–1978 absolvoval jednooborové studium psychologie na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze,

kte získal v roce 1980 i doktorát. Na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci získal v roce 1999 titul Ph.D. a posléze se stal i docentem (rok 2000) a profesorem

klinické psychologie (rok 2003). V roce 2014 mu byl Akademií věd ČR udělen titul DSc.

Přestože je jméno profesora Weisse nejčastěji skloňováno v souvislosti s oborem sexuologie, k tomuto oboru se, podle svých slov, dostal náhodou... Ale rozsah odborného zaměření pana profesora nejlépe dokumentuje výčet pozic a zdravotnických i nezdravotnických zařízení, kde byl zaměstnán. V letech 1979–1982 byl v Ústavu železničního zdravotnictví v Praze, poté na sexuologickém oddělení v Psychiatrické léčebně v Horních Beřkovicích (1982–1986), poté byl v Psychiatrické léčebně Praha 8 – Bohnice, od roku 1991 byl vedoucím psychologem léčebny. Od roku 1993 je pak vedoucím klinickým psychologem Sexuologického ústavu Všeobecné fakultní nemocnice v Praze, kde pracuje dosud.

Profesor Petr Weiss je vyhledávaným odborníkem v oblasti sexuálních dysfunkcí, parafilií, problematiky transsexuality a genderové dysforie, ale také partnerských vztahů a psychoterapie.

Stejně jako klinická práce prof. Weisse uchvátí činnost výzkumná, pedagogická a akademická. Od roku 1990 přednáší sexuální psychologii, psychoterapii a psychodiagnostiku na katedře psychologie FF UK v Praze. Od roku 2001 je rovněž řádným zaměstnancem této katedry. V letech 2002–2022 byl vedoucím vědeckým pracovníkem i na 1. lékařské fakultě UK v Praze, od roku 2016 do roku 2024 byl také výzkumným pracovníkem NÚDZ v Klecanech. V roce 2022 se stal profesorem katedry psychologie FF KU v Bratislavě.

Kromě přednášek ze sexuální psychologie, psychodiagnostiky a psychoterapie zajišťuje a superviduje odborné stáže a praxe všech studentů katedry, vede diplomové práce studentů, doktorská studia (i na 1. LF UK), je členem oborových rad pro klinickou psychologii a psychologii zdraví na FF UK a pro lékařskou psychologii a psychopatologii na 1. LF UK. Je školitelem FF UK v oboru klinické psychologie, školitelem IPVZ a 1. LF UK v oborech klinická psychologie. Vedl několik habilitačních komisí a několik jmenování profesorem klinické psychologie na Univerzitě Karlově v Praze. Je členem komise pro obhajoby disertací v oboru Psychologie Akademie věd ČR.

Pan profesor Weiss je vyhledávaným odborníkem také v oboru legislativy zdravotnictví – je členem Komise k zajištění surveillance HIV/AIDS, Komise pro terapeutickou kastraci sexuálních deviantů a byl do roku 2023 jedním ze zakládajících členů Komise pro změnu pohlaví u transsexuálních pacientů Ministerstva zdravotnictví ČR. Od roku

1989 je soudním znalcem z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie se specializací klinická psychologie a sexuologie dospělých, dětí i mládeže.

Je členem řady domácích i zahraničních odborných společností a organizátorem řady mezinárodních konferencí, na mnoha domácích i zahraničních akcích přednáší. Od roku 1994 byl vědeckým tajemníkem a od roku 2021 je předsedou Sexuologické společnosti ČLS JEP. Je aktivním členem Rady České společnosti pro sexuální medicínu. Byl prezidentem kongresu International Academy of Sex Research (Praha, 2010) a kongresu World Association for Sexual Health (Praha, 2017).

Pan profesor je pro svou pohotovost a odbornou erudici vyhledávan masmédií, ale velice obdivuhodná je jeho vlastní publikační práce. Je autorem a spoluautorem více než 550 odborných článků, monografií a učebnic. Obdivuhodné číslo představuje počet citací – podle Google Scholar je to 3977 a tzv H-index je 31.

Publikuje v domácích i zahraničních odborných časopisech (Československá psychiatrie, Československá psychologie, Psychiatrie, Demografie, Psychologie dnes, Československá gynekologie, Moderní gynekologie, Praktický lékař apod.). V zahraničí publikoval v mezinárodních časopisech Archives of Sexual Behavior, Journal of Sexual Medicine, Journal of Interpersonal Violence, Journal of Psychology and Human Sexuality, Medicine and Law, Journal of Sex Research, Sex and Marital Therapy a dalších.

Je spoluautorem monografií Sexuální delikventi z pohledu psychiatrické sexuologie, Sexuální chování obyvatel České republiky, Sexuální chování v ČR – situace a trendy, Transsexualita, Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita, Transsexualita a jiné poruchy pohlavní identity, Sexuální agrese, Nevěra a její zvládnání, Komunikace ve zdravotnické péči, Sexuologie, Výchova k sexuálně reprodukčnímu zdraví, Etické otázky v psychologii, Psychologické aspekty změn v české společnosti: Člověk na přelomu tisíciletí, Sexuální výchova pro porodní asistentky, spolueditorem sborníků Sexuální zneužívání a sexuální násilí, editorem sborníků Sexuální zneužívání – oběti a pachatelé a Sexuální zneužívání dětí.

Je autorem první české monografie o parafiliích Sexuální deviance – klasifikace, diagnostika a léčba, dále monografie Poruchy sexuální preference, autorem kapitoly o psychosexuálním vývoji a jeho poruchách v učebnici Dětská klinická psychologie, o sexuální agresi v monografii Agrese, násilí a psychologie moci, spoluautorem kapitoly o sexuologických problémech gynekologických pacientek v učebnici Onkogynekologie, spoluautorem kapitoly o standardech léčby sexuálních delikventů v monografii Sexual offender treatment: Biopsychosocial perspectives, kapitoly Komunikace a etika v sexuologii v monografii Etika a komunikace v medicíně, kapitoly o dětské pornografii v monografii Opposing Viewpoints Series: Online Pornography, autorem několika kapitol v knize Sexuální výchova – multidisciplinární přístup a mnoha dalších kapitol v učebnicích sexuologie a klinické psychologie.

Je ženatý, má dva dospělé syny, kteří rovněž zvolili akademickou a vědeckou životní dráhu, a je hrdým dědou čtyř vnoučat. Rád cestuje po světě, ale je rád i na své chalupě doma na Vysočině.

Vážený pane profesore, milý Petře!

Přejeme Ti pevné zdraví, spokojenost, radost v kruhu rodiny, stále stejný životní optimismus a nadhled, který u Tebe vždy vidáme. A za Tvé spolupracovníky, žáky a pacienty také to, abys s námi tu „káru“ české sexuologie a klinické

psychologie táhnul ještě pořádně dlouho a mohli jsme se od Tebe učit, jako dosud.

Za všechny kolegy a spolupracovníky ze Sexuologického ústavu VFN: Ad multos annos!

*MUDr. Libor Zámečník, Ph.D., FEBU, FECSM, MBA
primář Sexuologického ústavu VFN
libor.zamecnik@vfn.cz*

XV. SJEZD PSYCHIATRICKÉ SPOLEČNOSTI ČLS JEP

Karlovy Vary 5.–8. června 2024

Letošní sjezd Psychiatrické společnosti ČLS JEP se netradičně konal v Karlových Varech, v hotelu Thermal. Účastníky přivítalo slunečné počasí a lázeňská atmosféra. Město bylo, na rozdíl od konference Léčba v psychiatrii v roce 2009, prosto všudypřítomných nápisů v azbuce. Mottem sjezdu bylo „Psychiatrie jako porozumění“ se záměrem zdůraznit význam empatie a hlubšího porozumění v psychiatrii.

Sjezdu se zúčastnilo celkem 587 osob, z toho 284 členů Psychiatrické společnosti. Dalšími účastníky byli postgraduální studenti, zástupci patientských a rodičovských organizací, hosté a zástupci farmaceutických společností. Slavnostní zahájení bylo podtrženo proslovem paní Ing. Aleny Šalátové, vedoucí odboru zdravotnictví Krajského úřadu pro Karlovarský kraj, a předáním cen. Heverochovu medaili předal paní MUDr. Alexandře Beránkové primář MUDr. Petr Šilhán. Novinářskou cenu obdržela Mgr. Lea Surovcová z České televize za dokument „Těžko v duši“. Kuffnerova cena byla udělena paní doc. MUDr. PhDr. Čírtkové, CSc., za publikaci „Právní psychologie v aktuálních tématech“. Medaile za zásluhy

o rozvoj oboru psychiatrie pro nelékaře a nezdravotníky byly předány panu Zbyňku Robochovi, BA, a Mgr. Petru Studenovskému.

Přednáškový program byl bohatý a rozmanitý. Symposia se konala pod vedením sekcí Psychiatrické společnosti ČLS JEP – klinické a lékařské psychologie, dětské a dorostové psychiatrie, psychoterapie, gerontopsychiatrie, psychofarmakologie, ambulantní péče, biologické psychiatrie, sociální psychiatrie, psychiatrické sexuologie, soudní psychiatrie, poruch příjmu potravy, lůžkové psychiatrie a závislosti na alkoholu a jiných návykových látkách. Svá symposia měla také Slovenská psychiatrická společnost SLS, Psychiatrická klinika FN Plzeň a Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN, Gerontologická a geriatrická společnost ČLS JEP a Česká neuropsychofarmakologická společnost. Nechybělo ani sympozium Platformy pro transformaci péče o duševní zdraví a sympozium osob se zkušeností s duševním onemocněním a pečujícími o ně.

V rámci plenární přednášky „Cesty k (ne)porozumění“ se o své zkušenosti z dialogu mezi církví a současnou společností podělil Mons. ThLic. Tomáš Holub, Th.D. (biskup

Na fotografii RNDr. Jitka Soukupová (ÚZIS) představuje geografickou dostupnost péče CDZ během své přednášky „Změny v systému psychiatrické péče v datech“. Foto: Lenka Knesplová.

Svou návštěvou nás poctil biskup plzeňský Mons. ThLic. Tomáš Holub, Th.D., a ve své plenární přednášce „Cesty k (ne)porozumění“ se podělil o své zkušenosti z dialogu mezi církví a současnou společností. Foto: Lenka Knesplová.